

## ПРОПОЗИТИВНО-ДИКТУМНА МОТИВАЦІЯ ФУТБОЛЬНИХ ТЕРМІНІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

**Богуславський С. С.**

кандидат філологічних наук, доцент

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0005-5842-8434>

**Чумаков О. М.**

кандидат філологічних наук, доцент

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0009-8431-4894>

**Мельничук О. Л.**

старший викладач

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-1220-9473>

*Стаття присвячена дослідженню пропозитивно-диктумної мотивації німецьких футбольних термінів у межах когнітивно-ономасіологічного підходу. Метою є виявлення особливостей вибору мотиваторів, що формують терміни, та їх проєкції на структурні й семантичні компоненти пропозиції. Проаналізовано загальні принципи класифікації мотиваційних відношень, серед яких виділено лексичну, структурну, лексико-семантичну, фонетичну, повну, часткову, реальну, нереальну та формальну мотивацію.*

*Пропозитивно-диктумна мотивація трактується як процес добору мотиваторів з диктумного компонента смислової структури, що відображає елементарні ситуації позамовної дійсності. Досліджено, що у німецьких футбольних термінах мотиватори корелюють з предикатно-аргументними структурами, до складу яких входять позиції предиката, суб'єкта, об'єкта, інструментива, медіатива, фінітивна, локатива, темпоратива, результатива та корелятива. Окремо окреслено роль гіперонімічного, патронімічного рівнів, а також рівнів якості та кількості у внутрішній структурі терміно-одиниць.*

*Провідне місце у формуванні німецької футбольної терміносистеми належить предикатно-аргументному різновиду пропозитивно-диктумної мотивації, що забезпечує безпосередній зв'язок між вербалізованою ситуацією та її концептуальною моделлю. Терміни, утворені на цій основі, демонструють високу семантичну прозорість і структурну організованість, що сприяє точності та однозначності їх уживання в межах професійної комунікації у сфері футболу.*

**Ключові слова:** пропозитивно-диктумна мотивація, когнітивно-ономасіологічний аналіз, футбольна терміносистема, німецька мова, предикатно-аргументна структура, мотиватор.

## PROPOSITIONAL-DICTUM MOTIVATION OF FOOTBALL TERMS IN GERMAN

**Boguslavskyi S. S.**

PhD in Philology, Associate Professor  
Odesa I. I. Mechnikov National University

**Chumakov O. M.**

PhD in Philology, Associate Professor  
Odesa I. I. Mechnikov National University

**Melnychuk O. L.**

Senior Lecturer  
Odesa I. I. Mechnikov National University

*The article is devoted to the study of propositional-dictum motivation of German football terminology within the framework of the cognitive-onomasiological approach. The purpose is to identify the specific features in the selection of motivators that form terms and their projection onto the structural and semantic components of the proposition. The general principles of classifying motivational relations are analyzed, among which lexical, structural, lexico-semantic, phonetic, complete, partial, real, unreal, and formal motivation are distinguished.*

*Propositional-dictum motivation is interpreted as the process of selecting motivators from the dictum component of the semantic structure, which reflects elementary situations of extralinguistic reality. The study establishes that in German football terms, motivators correlate with predicate-argument structures comprising predicate, subject, object, instrumentive, mediative, finitive, locative, temporative, resultative, and correlative positions. The role of hyperonymic and patronymic levels, as well as qualitative and quantitative levels, within the internal structure of term units is also outlined.*

*It is emphasized that the predicate-argument variety of propositional-dictum motivation occupies a leading position in the formation of the German football terminology system, ensuring a direct connection between the verbalized situation and its conceptual model. Terms formed on this basis demonstrate high semantic transparency and structural organization, which contributes to the accuracy and unambiguity of their use in professional communication within the field of football.*

**Key words:** propositional-dictum motivation, cognitive-onomasiological analysis, football terminology system, German, predicate-argument structure, motivator.

**Вступ.** Дискусійною проблемою теорії номінації та ономасіології є диференціація мотиваційних відношень. Різні типології мотиваційних відношень, наявні у лінгвістичній літературі, пояснюються передусім специфікою розуміння мотивації, а також використанням різних, як правило, не однопорядкових параметрів класифікації.

Проблемним питанням теорії номінації та ономасіології є розмежування мотиваційних відношень. Існуючі в лінгвістичній літературі типології мотиваційних відношень пояснюються специфікою розуміння мотивації та використанням різних, переважно неоднорідних, класифікаційних параметрів.

На основі принципу аналогії в словотвірній підсистемі мови О. І. Блінова розрізняє лексичну та структурну мотивацію: перша встановлюється за співвідношенням з однокореновими словами, друга — з одноструктурними за класифікаційним принципом (Блінова, 1988, 108). Лексико-семантична мотивація встановлюється за типом семантичних відношень між мотиватором і мотиватом, охоплюючи всі переносні, вторинні значення з урахуванням вторинного позначення; структурна (морфологічна) — представляє формальні відношення мотивованого й мотивованого; фонетична — їхню акустично-артикуляційну залежність.

За ступенем функціональності мотивація поділяється на повну (логічно пояснює наявність усіх сегментів слова) та часткову, яка представлена логічним обґрунтуванням наявності лише деяких компонентів слова. Виходячи зі співвідношення внутрішньої форми та семантики, український лінгвіст Т. Р. Кияк виділяє мотивацію повну (внутрішня форма є компонентом значення), часткову (внутрішня форма і значення перебувають у відношеннях перетину), абсолютну (повний збіг внутрішньої форми та значення) та відсутність мотивації (Кияк, 2006).

За семантичним принципом діляють головну мотивацію, яка корелює з периферійною, та пряму, яка корелює з переносною, розподілену на реальний, асоціативний та образний підвиди. Залежно від відношення мотивуючої ознаки до дійсності, поділюсь мотивацію лексичних одиниць на реальну, нереальну (вигадану, міфічну та фантастичну) та формальну (власне формальну та мотивацію за аналогією) (Селіванова, 2000).

На нашу думку, найбільш послідовною класифікацією мотивації є запропонована О. О. Селівановою, оскільки вона базується на од-

ному принципі — місці мотиватора у структурі знань про позначуване. Ця класифікація обрана нами для когнітивно-ономасіологічного аналізу мотивації німецьких футбольних термінів.

Когнітивно-ономасіологічний аналіз матеріалу дослідження дозволяє визнати пріоритет пропозиціонального типу мотивації у формуванні німецької терміносистеми футболу. Пропозиціонально-диктумна мотивація характеризується вибором мотиваторів найменування з диктумного компонента МПК (ментально-психонетичного комплексу) (Селіванова, 2000).

**Метою** статті є аналіз пропозиціонально-диктумної мотивації футбольних термінів у німецькій мові, а саме через предикатно-аргументну концепцію семантичного синтаксису. Дослідження спрямоване на виявлення основних мотиваторів, з яких складається футбольна терміносистема німецької мови.

**Результати і обговорення.** У лінгвістиці пропозиція вважається одним із найважливіших джерел номінаційних процесів, хоча існує низка складних і не вирішених питань, пов'язаних із розглянутою проблемою. Зокрема, дещо одностороннім видається визначення пропозиції як логіко-семантичної структури ситуації, що представляє собою мовне відображення навколишнього світу. Пропозиція або ціла низка пропозицій утворює семантичну основу речення, його глибинну (сміслову) структуру, тобто пропозиція є мінімальним смисловим утворенням, що відображає елементарні, найпростіші види ситуацій позамовної дійсності: суб'єкт і його дія, суб'єкт і його ознака, два суб'єкти та відношення між ними тощо. Ситуація може трактуватися як складний об'єкт, окремих взаємопов'язаних елементів, що зазвичай відповідає денотату словосполучення або речення. Хоча пропозиція і ситуація є ізоморфними одна одній, між ними немає тотожності, оскільки ситуація належить до сфери онтології, а пропозиція, що є смисловою стороною висловлювання, — до сфери мови. Отже, пропозиція визначається як смислова структура, що об'єднує денотативне та сигніфікативне значення, де останньому віддається провідна роль (Chafe, 1970).

Проблемним у лінгвістиці залишається питання про співвідношення пропозиції та речення. У семантичному синтаксисі пропозиція орієнтована на структуру події, ситуацію, з якою співвідноситься речення. Пропозиція розглядається як смисловий аналог речення. Пропозиція дефінується як семантичний образ ситуації або фактів

реального світу чи інших можливих світів, зафіксованих у реченні як його значення. У широкому сенсі під пропозицією розуміється зміст, який передає речення.

На думку низки синтаксистів, кількість пропозицій відповідає кількості предикативних центрів висловлювань. Т. ван Дейк допускає, що базою конструювання пропозиції є значення слів, активованих у семантичній пам'яті людини та синтаксичних структурах речень, де існує повна відповідність між пропозиціями і простими реченнями: одне речення виражає одну пропозицію (Diik, 2009: 167). Таким чином, предикатно-аргументна структура пропозиції проектується на формально-синтаксичну структуру речення.

Пропозиція як когнітивна структура нерідко ототожнюється із синтаксичною одиницею, що обумовлено гіпотезою повного паралелізму між морфологічними категоріями та синтаксичними функціями. У процесі вивчення в лінгвістиці паралелізму відбувається диференціація морфологічних і синтаксичних категорій, з'являються члени речення, представлені частинами мови, у невластивих для них функціях (Селіванова, 2006, 489) (наприклад, синтаксичну функцію присудка можуть виконувати, крім дієслів, безособова форма дієслова, прикметники та іменники). Крім того, ототожнення пропозиції та речення суперечить існуючим розробкам поліпропозиціональних монопредикативних структур у сфері простого речення, теорії напівпредикативності та імплікації.

Іншим дискусійним моментом проблеми пропозиції є її істинність, об'єктивність. Ще в схоластичній логіці поняття пропозиції відповідало судженню, її думки, яка стверджує або заперечує щось про предмети дійсності. Пропозиція в цьому розумінні ототожнюється з вірою: віра істинна, якщо пропозиція відповідає факту дійсності [Woozley, 1948: 29]. Однак, відповідно до постулатів сучасної когнітивної семантики, дійсність не відображається у свідомості, а переломлюється через її концептуалізацію та категоризацію як інтеріоризацію. Згодом у класичній логіці пропозиція характеризується не як будь-яка розумова рефлексія, а як судження, яке виражає істинне знання про ситуацію, подію, факт, тобто поняття пропозиція кваліфікується як об'єктивний зміст думки, відокремлений від комунікативної мети ствердження чи заперечення. Саме в такому значенні поняття пропозиція переходить із логіки в лінгвістику. Логічне трактування пропозиціональної функції також акцентує увагу на її істинності та несуперечності.

Виходячи з праць німецького вченого Г. Фреге, який відокремлював думку від акту її ствердження, англійський філософ і логік Б. Рассел уперше визначає пропозицію як одиницю, що має певну синтаксичну будову, ізоморфну будові дійсного факту, і яка здатна виражати істинне значення завдяки кореляції з дієсловами, пропозиційно пов'язаними [Арутюнова, 1988: 27]. Таким чином, у філософії позитивізму теорія пропозиції ґрунтується на здатності речення виражати істину. А. Чорч вживає термін “пропозиція” у значенні сенсу речення, як певний об'єктивний, незалежний від мовця зміст. Він дефінує пропозицію як концепт істинного значення речення [Арутюнова, 1988: 27].

Говорити про пропозиційну репрезентацію як про опис, що може бути істинним або фіктивним щодо реального світу. Однак, оскільки люди не сприймають світ безпосередньо, а користуються його внутрішньою репрезентацією, пропозиційні уявлення знань є істинними або помилковими щодо деякої когнітивної моделі, структура якої відіграє роль безпосереднього відтворення стану справ, відображаючи істотні аспекти відповідної ситуації реального світу.

Проблема представлення пропозицією істинних знань набуває нового ракурсу в когнітивній семантиці. У когнітології термін “пропозиція” використовується для позначення спеціальної оперативної структури свідомості або специфічної одиниці зберігання, репрезентації знань у мозку людини, ментальної структури, відображення деякої ситуації та типів відношення в ній, узагальнених та організованих у нашій свідомості [Селіванова, 2000: 84].

“Більша частина структури нашого знання, — пише основоположник когнітивної семантики, американський лінгвіст Дж. Лакофф, — має форму пропозиційних моделей, а їх особливістю є те, що вони виокремлюють елементи, дають їх характеристики та вказують на зв'язки між ними” [Lakoff 1987: 31]. Дж. Лакофф цілком справедливо говорить про пропозиційні структури як про різновид ідеалізуючих когнітивних моделей, як про ментальну сутність, де відсутні „механізми уяви“ [Lakoff, 1987: 177]. Вчений застерігає від „об'єктивістського присмаку“ пропозиційних структур, оскільки вони хоч і відображають реально існуючі відношення, однак є результатом інтеріоризації дійсності. Це відбувається, „коли людина усвідомлює свій досвід, проєктуючи на нього пропозиційні моде-

лі, вона накладає на світ об'єктивістську структуру“ [Lakoff 1987: 177]. На думку О. О. Селіванової, об'єктивність та істинність пропозиції є відносною, оскільки вона в першу чергу є суб'єктивним розумовим аналогом події, оцінюваного людиною або етнічною спільнотою згідно з їхньою картиною світу [Селіванова, 2006: 43]. Американський когнітолог Ж. Фоконьє у своїй теорії ментальних просторів вказує на те, що в модельному світі ментального простору істинність висловлювання корелює з істинністю деякого висловлювання в реальному світі [Fausonnier, 1996]. Таким чином, незалежно від того, раціональною чи ірраціональною є природа пропозиціональних структур, вони не містять суперечності та відображають результати інтеріоризації дійсності носіями мови.

Залежно від орієнтації дослідницьких позицій структура пропозиції розглядається в семантичному синтаксисі та фреймовій семантиці як предикатно-актантна рамка або як предикатно-аргументна структура (Ч. Філмор, Дж. Лакофф, Ю. Д. Апресян, О. О. Селіванова та ін.)

Розробка пропозиції як предикатно-актантної рамки ґрунтується на вченні американського дослідника К. Доля та методиці субституцій американського мовознавця, розробника трансформаційного аналізу І. Гарріса. Французький лінгвіст Л. Теньєр, порівнюючи дієслівний вузол речення з маленькою драмою, виділив у глибинній структурі речення актанти та сірконстанти.

Л. Теньєр визначає актанти як живі істоти або предмети, які беруть участь у процесі, а сірконстанти — обставини (часу, місця, способу дії тощо), за яких розгортається процес.

У предикатно-аргументній концепції семантичного синтаксису актанти та сірконстанти є ізоморфними відповідно аргументам та ад'юнктам. У рольовій граматиці актанти відповідають “глибинним семантичним відмінкам” підмета, додатків, а іноді й обставин, які корелюють із сірконстантами, що мають факультативний семантичний зв'язок із предикатом. В основу теорії глибинних відмінків було покладено ономасіологічну концепцію Л. Теньєра, згідно з якою актанти є формальними категоріями синтаксису, що фіксують дію, об'єкт або адресат. Ч. Філмор, на відміну від Л. Теньєра, використовує власну модель для пояснення сенсу речення, смислової наповненості формальних синтаксичних позицій [Теньєр, 1958: 73], тому його глибинні відмінки більш близькі до термів і аргументів, ніж до актантів. Дослідники часто ототожнюють аргументи, терми та актанти, однак

висловлюють думку щодо розмежування предикатно-актантних рамок як об'єкта семантичної орієнтації досліджень і предикатно-аргументних структур як об'єкта синтаксичного аналізу [Селіванова, 2000: 36]. Беручи до уваги більшу прозорість внутрішньої форми, саме терм обирається корелятом предиката, який більшість лінгвістів визнають центром диктуму. Предикат є центральним, визначальним елементом у структурі речення, оскільки ситуація визначається не об'єктами, які в ній беруть участь, а тими відношеннями, в яких вони перебувають [Арутюнова, 1988: 22].

У пропозиційній концепції семантичного синтаксису (У. Чейф) пропозиція виражається через дієслово, а зв'язки між предикатами та їхніми термами обумовлені актантною валентністю предиката, яка може бути обов'язковою або факультативною. Визначаючи поняття валентності в рамках своєї граматики залежностей, Л. Теньєр порівнює дієслово з атомом із гаками, якими він притягує до себе кількість актантів, що дорівнює кількості гаків, що вказує на провідну роль предиката в реченні виходить із сильної валентності дієслова: дієслівний предикат містить у собі макет майбутнього речення, оскільки він має "місця" або "гнізда", які в реченні заповнюються словами, категорійні ознаки яких відповідають категорійним ознакам "гнізда". У когнітивній ономазіології пропозиційна функція дієслівного предиката (як семантичного компонента, а не граматичного) полягає у встановленні його відношень із термами. Обов'язковість аргументів у тій чи іншій структурі визначається як логічними закономірностями, пов'язаними з відображенням об'єктивної реальності, так і власне семантичними мовними закономірностями [Гиздатов, 1997: 9].

У процесі творення термінів футболу в німецькій мові мотиватори проєктуються на терми:

— об'єкта дії — компонента, що зазнає дії з боку агенса або каузативного впливу (**Balltreiben** / *Dribbeln (Dribbling)*; **Ballübergabe** — *den Ball beim Ballführen dem entgegenkommenden oder nachlaufenden Mitspieler überlassen (vom Mitspieler ergibt sich daraus die Ballübernahme)*; **Ballübernahme** — *Ballübergabe*; **Ballkontrolle** — *Fähigkeit, den Ball so anzunehmen und zu führen, dass der Ballbesitz gesichert ist. Voraussetzung ist eine vollkommene Ballbeherrschung*);

— інструментива — компонента зі значенням знаряддя дії (**Pressschlag** — *gleichzeitiges, gegensätzliches An-den-Ball-Schlagen durch je einen Spieler beider Mannschaften*; **Dropkick** / *engl.: Tropfenschuss* — *Eine äußerst*



*gefährliche Angelegenheit. Einen Sekundenbruchteil, nachdem der Ball vom Boden aufgesprungen ist, wird der Ball mit dem Innenrist geschlagen);*

— медіатива — компонента зі значенням способу, засобу дії (**Deckung** — *Abwandlung des heute vorherrschenden Begriffes Abwehr, Abwehrreihe, Hintermannschaft, Verteidigung. Die zur Abwehr feindlicher Angriffe eingesetzten Spieler, in der Regel die beiden Verteidiger und oft der Mittellauf; Pyramidensystem* — *klassisches System (Spielsystem) Spielerpass; Spieltaktik / Taktik* — *Das durchdachte Einsetzen des eigenen Könnens, das geistige Bewältigen eines Spieles durch eine Mannschaft, das erst zum sinnvollen Einsatz der Kräfte führt und seine Kampfführung auf die des Gegners richtig einstellt);*

— фінітивна — компонента зі значенням мети, призначення дії (**Ballabgabe** — *Den Ball einem Spieler der eigenen Mannschaft zu weiterem Spiel zuspielen; Ballweitergabe* — *Weiterspielen des Balles an einen Mitspieler; Einschuss* — *Stoß des Balles über die Torlinie ins Tor; Grätsche* — *Durch das seitliche Strecken der Beine wird der angreifende Gegner gestoppt bzw. wird ihm der Weg zum Tor versperrt);*

— локатива — компонента зі значенням місцезнаходження, переміщення, місця, шляху руху (**Gefahrenzone** — *nicht exakt einzugrenzender Bereich vor dem eigenen Tor, der etwa den gesamten Strafraum (und darüber hinaus) umfasst; praktisch diejenige Zone, in der die Angreifer unmittelbar torgefährlich werden können; Innenpfosten* — *Seite der Torpfosten, die dem Torinnern zugekehrt ist. Ein Ball, der vom Innenpfosten ins Spielfeld zurückspringt, gilt nicht als Tor. Der Ball muss die Torlinie in vollem Umfang überschritten haben; Latte* — *obere Begrenzung des Tores; Linie* — *Markierung, die die Grenzen des Spielfeldes und einzelner Spielfeldzonen kennzeichnet);*

— темпоратива — компонента, що виражає часові характеристики гри (**Saison** — *In Deutschland vom 15. August bis zum 15. Juni des nächsten Jahres. Vom 15. Juni an bekommen die meisten Spieler etwa einen Monat Urlaub, ehe es wieder ins Training für die neue Saison geht; Spieljahr* — *Die zur Ermittlung des Meisters einer Klasse festgelegte Zeit. Sie beginnt in der Regel im August und endet mit der Ermittlung des Deutschen Meisters. Ihr folgt eine spielfreie Sperrzeit zur Erholung der Mannschaften; Spielzeit* — *Saison oder Spieldauer, auch Dauer einer Meisterschaftsrunde);*

— корелятивна — компонента, що виражає або оцінює відповідність/невідповідність предмета іншому предмету, призначенню, нормі (**Aktionsfreiheit** — *Die einem vom Gegner eingeräumte Möglichkeit, sich relativ frei und ungedeckt auf dem Spielfeld zu bewegen; Spielverständnis* — *Fähigkeit eines Spielers, auf die Aktionen der Mitspieler sowie auf den gesam-*

*ten Spielverlauf ständig Einfluss zu nehmen und mögliche Verhaltensweisen der Mitspieler und des Gegners frühzeitig zu erkennen u. zu durchschauen).*

Крім термів, обумовлених валентністю предиката, у диктумі виділяється кілька рівнів, пов'язаних один з одним, а також із предикатами та їхніми термами. У структурі пропозиції німецьких футбольних терміоелементів виділено гіперонімічний і патронімічний рівні, а також рівні якості та кількості.

Проекція мотиваторів на різні рівні та компоненти пропозиції обумовлюють розмежування гіперонімічного та предикатно-аргументного різновидів пропозитивно-диктумної мотивації.

Предикатно-аргументний різновид пропозитивно-диктумної мотивації представлений вибором мотиваторів із предикатно-аргументних структур, що інтеріоризують реальні ситуації гри, складові яких вербалізуються знаками в прямих значеннях. В ономасіологічній структурі німецьких найменувань футболу найбільш активованими є позиції предиката, суб'єкта, об'єкта, локатива, темпоратива, результатива. Крім того, в ономасіологічній структурі футбольних термінів експонуються мотиватори партонімічного рівня, а також рівнів якості та кількості.

### Список літератури

Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений. Оценка. Событие. Факт. М.: Наука, 1988.

Богуславський С. С., Чумаков О. М., Мельничук О. Л. Асоціативно-метафорична мотивація футбольних термінів в німецькій мові. Записки з романо-германської філології. Одеса, 2024. № 2(53). С. 31–39. DOI: 10.18524/2307-4604.2024.2(53).323936.

Блінова О. І. Мотивація термінів у сучасних європейських мовах. Київ: Наукова думка, 1988.

Гиздатов Г. Г. Когнитивные модели в речевой деятельности. Алма-Аты: Гылым, 1997.

Кияк Т. Р. Основы терминознания. К.: Академія, 2006.

Мартинюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011

Селіванова О. О. Когнітивна ономасіологія. К.: Фітосоціоцентр, 2000.

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. К, 2006.

Теньер Л. Елементи структурного синтаксису. П.: Klincksieck, 1959.  
Chafe, W. Meaning and the Structure of Language. Chicago, London: University of Chicago Press, 1970.

- Dijk, T. Society and discourse : how social contexts influence text and talk. Teun Adrianus van Dijk. Cambridge : Cambridge Univ. Press, 2009.
- Egetenmeyer J. Genre Determining Prediction: Non-Standard TAM Marking in Football Language. *Frontiers in Communication*. 2021. Vol. 6. Article 730914. DOI: 10.3389/fcomm.2021.730914.
- Fillmore Ch. J. The Case for Case. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968.
- Fauconnier, G. Blending as a Central Process of Grammar. *Conceptual Structure, Discourse and Language* ed. by A. E. Goldberg. Stanford : Center for the Study of Language and Information, 1996.
- Lakoff G. Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal About the Mind. Chicago: University of Chicago Press, 1987.
- Müller T. Fußballsprache im Wandel: Anglizismen und Neologismen in der Bundesliga. Berlin: De Gruyter, 2023.
- Schmidt, L. Deutsche Fußballterminologie im 21. Jahrhundert. München: Langenscheidt, 2021
- Smith, J. Globalization and Sports Terminology. Oxford: Oxford University Press, 2021.
- Woolzley, A. D. Theory of Knowledge: An Introduction. London : Hutchinson's University Library, 1949.
- Wiese, H. Sprache im Stadion: Linguistische Analysen der Fußballkommunikation. Berlin: Mouton de Gruyter, 2018.

## References

- Arutyunova, N. D. (1988). *Tipy yazykovykh znachenii. Otsenka. Sobytiye. Fakt* [Types of linguistic meanings: Evaluation, event, fact]. Moscow: Nauka.
- Blinova, O. I. (1988). *Motyvatyia terminiv u suchasnykh yevropeiskykh movakh* [Motivation of terms in modern European languages]. Kyiv: Naukova dumka.
- Bohuslavskyi, S. S., Chumakov, O. M., & Melnychuk, O. L. (2024). Asot-siatyvno-metaforychna motyvatsiia futbol'nykh terminiv v nimets'kii movi [Associative-metaphorical motivation of football terms in the German language]. *Zapysky z romano-hermans'koi filolohii*, 2(53), 31–39. [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2024.2\(53\).323936](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2024.2(53).323936)
- Chafe, W. (1970). *Meaning and the structure of language*. Chicago & London: University of Chicago Press.
- Dijk, T. A. van. (2009). *Society and discourse: How social contexts influence text and talk*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Egetenmeyer, J. (2021). Genre determining prediction: Non-standard TAM marking in football language. *Frontiers in Communication*, 6, Article 730914. <https://doi.org/10.3389/fcomm.2021.730914>
- Fauconnier, G. (1996). Blending as a central process of grammar. In A. E. Goldberg (Ed.), *Conceptual structure, discourse and language* (pp. 113–130). Stanford: Center for the Study of Language and Information.

- Fillmore, C. J. (1968). *The case for case*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Gizdatov, G. G. (1997). *Kognitivnye modeli v rechevoi deiatel'nosti* [Cognitive models in speech activity]. Alma-Ata: Gylm.
- Kyiak, T. R. (2006). *Osnovy terminolohiiiznavstva* [Fundamentals of terminology studies]. Kyiv: Akademiia.
- Lakoff, G. (1987). *Women, fire, and dangerous things: What categories reveal about the mind*. Chicago: University of Chicago Press.
- Martyniuk, A. P. (2011). *Slovnyk osnovnykh terminiv kohnityvno-dyskursyvnoi linhvistyky* [Dictionary of basic terms of cognitive-discursive linguistics]. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University.
- Müller, T. (2023). *Fußballsprache im Wandel: Anglizismen und Neologismen in der Bundesliga*. Berlin: De Gruyter.
- Schmidt, L. (2021). *Deutsche Fußballterminologie im 21. Jahrhundert*. München: Langenscheidt.
- Selivanova, E. A. (2000). *Kohnityvna onomasiolohiia* [Cognitive onomasiology]. Kyiv: Fitosotsiotsentr.
- Selivanova, O. O. (2006). *Suchasna linhvistyka: Terminolohichna entsyklopediia* [Modern linguistics: Terminological encyclopedia]. Poltava: Dovkillia K.
- Tenier, L. (1959). *Éléments de syntaxe structurale*. Paris: Klincksieck.
- Smith, J. (2021). *Globalization and sports terminology*. Oxford: Oxford University Press.
- Wiese, H. (2018). *Sprache im Stadion: Linguistische Analysen der Fußballkommunikation*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Woozley, A. D. (1949). *Theory of knowledge: An introduction*. London: Hutchinson's University Library.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2025 року